

FII NO ANDIREE KO YOWITII E YURNITAGOL YIMBHE ARBHE E LEYDI – Kumpite e nder leydi ndin

Adā woni e _____, e Italiya, dō woni e Union Européenne. Ko men wonani dōo ngam wallude maa. So adā jogii naamnall walla adā sokli ballal, hoto semtaade e naamnude.

Adā jogii hakkee hebde firoowo e demngal maa e ballal dōyŷugol hakkunde ma e laamugun. E kala saay, adā waawi landitaade ko henanaalima kon . So waawi, adā waawi landaade no yewtiraa e gorko walla debbo.

1. Sartiiji naatugol

Adā woni e leydi Union Européenne e laawol mo sariya jabbaani, sabu a wadhaali sartiiji naatugol. Jooni adā joodii e Italia e laawol mo jabbaaka, tee a wadhaali laawol yurniteede e leydi goddō e Union Européenne. Ngam dūm, laamu ngun dē wadān maa screening jooni. E nde yurniteede dūm wadāta, hakkille e waajibaaje dē laawol Italia, laawol dow leydiiji e laawol Union Européenne hokkata, dē fow ina wadī.

2. Do screening wadāta

Yurniteede waawi wadde e birooji e nokkuuji goddī e leydi dō adā woni.

Ko dhun dhoo woni ko ko sariya dē wadāta e laawol sariya yurniteede:

- De yēewta banndu maa e cuboraadi maa ngam kisal.
- De yēewta anndugol maa, yēewta humpito maa (innde, ñalngu e nokkuure jibinannde, e leydi maa.) De yēewta kadi dokimaaaji anndugol e dokimaaaji yahrugol so adā jogii dī. So a hokkataa dokimaaaji dī, dūm waawi wadde cadeele hakkunde maa e laamugun.
- So adā alaa leydi dō a jeyaado, anndin dūm.
- So adā jogii yimbe besngu e yahrude e maa, anndin dūm ngam on waawa joodaade e gooto.
- Anndin ko wadī a naati e Italiya.
- Laamugun dē waawi lollude humpito maa hakkunde maḅḅe, kono ḅe hoto hokkude humpito maa e yimbe goddē so a jabbaaki.
- Takkugol kolli maa e wadā mbodo maa ngam anndugol.
- De yēewta humpito maa e systemoji dijitaalaji Italiya e Union Européenne ngam kisal.
- De mooftata humpito maa haa nde dūm sokli ngam wadde procedure maa.
- De wadā yēewtagol cellal ngam yēewtude so adā sokli ballal cellal doon-doon, isolation sanitaire, ballal cellal e andudho fii muun, walla ballal hakkille.
- De wadā haalde e maa e gooto ngam yēewtude so adā jogii cadeele walla sokliiji keeri. So adā woni e xalis burdō sokli ballal, anndin laamugun no bhuri e yaawirde.

So adā woni e xalis dō adā sokli ballal burdō, anndin dūm laamugun kisan e misal si a hebhaali duuḅi 18, si dha sokli ballal cellal, si ko a debbo, si ko a debbo yidhudho debbo, si ko a gorko yidhudho gorko, si hidha way wa si ko a gorko e debbo, si hidha wayli no waudhaa non e gorko ma debbo, si hidha jukki; si dha sokli ballal hakkille, si ko a neddō mawdō, so adā woni baaba walla inna dō joodii e hoore maa e ḅiḅḅe maa sukaaḅe, so adā jogii nyawji mawdī walla cadeele hakkille, e nder majjum (wano ko yowiti

e laawol ngol nangudhaagol haa dho), si ko a sowiidho, si a wurtiri e letteede, dooleede walla lettireede fii ko a debbo maa gorko, mawdum e hakkille, e banndu walla e jinaa, si ko a debbo sunninaadho, dewgal sukaaɓe walla dewgal dō a jaɓɓaani, walla violence sabu jinaa, gender, legnol walla diina, si ko a lettiradho albalauji goo (wano doolugol, gollingol ko bhurti bhawo joddi, walla ko woni goddum, walla ngam wadde maa dewgal ngal a yidha).

So ada hebaaki duubi 18, e Italiya ada yiytee a hellifaaka. Dum firti ko a heban accueil e ballal dō fotata e sokliiji maa e duubi maa. So ada alaa baaba maa, inna maa walla neddo mawdo dō laawol hokki waajibi jogoraade maa, neddo mawdo goddo maa wadan représentant ngam wallude maa e jogoraade hakkille maa.

So ada jogii dokimaaaji walla certificat cellal di waawi tabbitinde ko a wi'i, hollu di e saare furi yaawde.

- De mooftata humpito dow maa, besngu maa e yahrugol maa daga leydi jibinannde maa haa leydi dō ada woni jooni.
- Fi yurnitagol andamaa gasata e sinngol kaydii. De hokkata maa wano ndin kaydiri nde yēewtude humpito dō winndaa, tabbitinde dūm walla naamnude waylude dūm.
- Humpitagol fi maa ngol maa foti gasde e baldē tati bhawo ñalngu nde a holli e laamugun walla nde ɓe hebi maa e leydi Italiya.

Humpito fow dō a hokkata e nde procedure ina sirri. Dum hoto hokkete yimɓe ɓe wadaaki e nde procedure.

3. Hakkeji e farillaaji e nder ko ko humpitetedha

- E nder humpitagolma ngol, ada jogii hakkille heɓde ñamdu, nokkuure joodorgal, ballal cellal e banndu e hakkille, tee wadde maa e teddungal e hakkille maa dē furi dow.
- So ada jogii caɗeele cellal, ada sokli ballal hakkille walla ballal goddō, walla ada yidī haalude ko wadī e leydi jibinannde maa, e nde ada wadī transit walla nde ada yahi e daande leydi, ada waawi haalude dūm e laamugun dē jogii dūm walla e golloɓe ɓe wallata maa.
- Ada jogii hakke haalude e kala neddo walla mojobere dō hokkata waaju e ballal, e ballal laawol sariya kadi.
- Si dha miiiji hakkille maa dē laawol dē teddinaka e nde ko yurnitadhakon e fi yo a humpite no sifordhaa non, hidha jogii hakke yahrude e laamugun dē jogii dūm.
- Hidha haani joodaade e nokkuure dō laamugun kumpite dē holli maa, haa nde procedure dūm gasii, tee hokkude humpito dō yēewtete e goonga e timmude, ngam laamugun dē yēewta so ada jogii hakkille naatude e joodaade e Italia.
- Hidha haani waajibi wallindir ngol e laamugun. Hidha haani hokkude:
 - innde maa, ñalngu jibinannde maa, si ko a gorko ma ko a debbo e leydi maa;
 - dokimaaaji dō a jogii di waawi tabbitinde anndugol maa;
 - Batte kollimadhin maa e mbodo maa, di golloɓe dō jettata mara.
- Si a wallindirali e laamugun, dūm waawi wadde caɗeele e procedure dē beydotoo caggal.
- Hidha haani jonnude kumpite timmunde e goonga, tee anndin ko kumpite dhe a waawataa dhen jonnude si a maanditaaki.

4. Hakke dhabbugol protection internationale (ballal e leydhe dhen)

- Si dha huli ruttagol e leydi ka jeyadhaa dhon, (walla so ada alaa leydi ka jeyadhaa madhun ka hodhudha) , sabu nguurndam maa, ndimgiu maa walla nguurndam e ndingu besngu maa ina woni e cadeele, walla ada hulde letteede, sonjeede mawdum walla dooleede, ada jogii hakkee daabbude ballal no dadhiraa dhin tanaaji. Si no wodi wondhoma e jokkitude, walla hidha huli sasineede sabu legnolma maa, leydi maa, ko a jeyaado e iwdii, diina walla miijo politiki, walla so ada jeyaa e groupe social do gooto, tee ada hulde violence walla matchindhinede e golle, walla hidha huli sariya nangudema e mayde, letteede, walla hidha wurtiri e nokkuure yottude e hare, ada waawi daabbude protection.
- So ada yidi daabbude protection internationale, wi'u dum e laawol laaftude e nde screening wadata, tee haal ko wadi dum e laamu andungu fii mun ngun.
- Si a landike fii protection internationale, ada jogii hakke naadede e suudu wernayduma yaadaydu e sokliiji maa.
- Hidha haani wadde daabbitannde maa e Italiya, sabu doo ko a yahi e do a woni jooni. A waawaa subaade leydi ndi holla no sifrodhaa non maa wadata, kono cadeele besngu maa waawi yeeuweede.
- So ada jogii bhenguure e leydi goddo e Union Européenne, anndin dum e laamugun bhe humpiitoo. Dum waawi wallude yeewtude si hidha jogii hakke yiitidugol e besngu maa e nokkuure wootere.
- So ada daabbii protection internationale, ada waajibi joodaade e Italia tee a waawaa yahrude e leydi goddo e Union Européenne si laamugun jabbaali. So a yahi e Italia hade nde be wadi ranngol dow case maa, dum waawi wadde cadeele e procedure maa.
- Italiya no mari nooneji buy no landal maa ballal ngal gnaawiree: no woodi laawol woowugol ngol (procedure ordinaire), madhun lawol yaawu ngl (procedure accélérée) e saayji bhurdhi yaawude, maadhun procedure accélérée ka keeri, ko ngol laawol bhuri yawwude dhi fop. Sariya on gollitiray ngol laawol e nokkureji ka o wii dhon no woni e keerol madhun dambudhe fejjirdhe.
- Laawi jokketeedhi dhin e saayji mundhin fop a andinoyte fii mun e saay goo sabu laawol ngol ko sariya leydi Italiya ndin subhootodhi e sariya on tabintina dhi e noone no sifordhaanon.

So ada hebaaki duubi 18, tee ko a neddho moo hellifaaka madhun a wondaa e mawbhe wonubhe ma e toppitaade, hidha mari hakke hebde procedure keeri ngam hebde newnaneede no weeriraa e leydi ndin (permis de séjour) sabu ko a hellifaaka kon.
--

5. Rutteede e leydimaadin.

So a daabbaaki protection internationale tee a timminaaki sartiiji naatugol, a waawi yiltiteede e leydi jibinannde maa, walla e leydi goo ka nwnanadhaa yaa natu wonaa ton no bhe gnaawiri non ka lawol a yiltiteede

6. Nabhireede nokkuree goo

A waawi kadi transfer-eede e leydi goddo e Union Européenne do jabhude wadde sifa maa on protection internationale. Dum noddetee ricollocazione (relocation).

7. Laawol dɔ wadata

Si humpitagol maa ngol gasii, a heɓan humpito beydugo dow protection internationale, natteede walla nabheede nokkugol, dɔ laawol dɔ wadata e sifa maa.

8. Kisugol kumpite maa

Anditu ko laawol Union Européenne dow kisugol humpito maa hokkata maa hakke heɓde humpito maa, dɔ firti ko humpito dɔ a hokkiri dow maa; hidha waawi landade yo dɔm wayle, madhun yo monte e banques de données Italia e Union Européenne dɔ dɔm winndaa e nder laawol ngol jikkudhaagol e no haaniri non ka sariya.

Anditu kadi ko a jogii hakkee e kala sahaa heɓde kumpite dow procedure dɛ njogii e maa, naamnude faamde, tee hidha waawi haalde e gollobe ɓe njiyataa e laawol maa e Italiya e kala sahaa.